

Naslov članka/Article:

Miti in dejstva o beguncih in »begunski krizi«

Myths and Facts about Refugees and the Refugee Crisis

Avtor/Author:

dr. Boštjan Rogelj

<https://doi.org/10.59132/geo/2018/3/26-34>

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Geografija v šoli 3/2018, letnik 26

ISSN 1318-4717

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2018

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/geografija-v-soli/>

Dr. Boštjan Rogelj

Miti in dejstva o beguncih in »begunski krizi«

Foto: Slovenska vojska

Dr. Boštjan Rogelj

Univerza v Ljubljani,
Filozofska fakulteta,
Oddelek za geografijo
bostjan.rogelj@ff.uni-lj.si
COBISS: 1.04

Uvod

»Begunska/migrantska kriza« oziroma azilna politika je v zadnjih letih v Evropi postala osrednja politična tema. Rast števila prošenj za azil je sprožila veliko zanimanje medijev, politike in širše javnosti. Razvnela se je burna razprava o tem, kako bo večje število prisilcev za azil in beguncev vplivalo na življenje v Evropi. Slabo poznavanje problematike ter različne špekulacije in manipulacije so v javnosti ustvarili občutek negotovosti in strahu. V medijih ter na družbenih omrežjih so se hitro oblikovale različne predstave, ki so ponujale poenostavljeno in pristransko razlago zelo kompleksnega pojava. V središču predstav je bilo ločevanje med »nami« in »njimi«, pri čemer so bili »oni« (prosilci za azil in begunci) predstavljeni kot glavna grožnja evropski kulturi in identiteti.

V Sloveniji vprašanje prisilcev za azil ni bilo v ospredju političnih razprav vse do poletja 2015, ko se je zaradi zaprtja madžarskih meja proti Sloveniji preusmerila t. i. balkanska migracijska pot. S prihodom prve skupine beguncev je azilna politika postala osrednja politična tema v državi. Neustrezen odziv pristojnih institucij, nejasna politika vlade, partikularni interesi določenih političnih strank in družbenih skupin ter senzacionalistično poročanje medijev so ustvarili vtis izrednega stanja. V javnosti se je razširil izjemno negativen odnos do prisilcev za azil in beguncev. Ti so postali največja grožnja slovenski državi in narodu. Vprašanje azilne politike je ostalo aktualno tudi pa zaprtju t. i. balkanskega koridorja. Volitve 2018 so pokazale, da sta strah pred »nevarnimi« prosilci za azil in begunci ter grožnja pred domnevnim novim »begunskim valom« v javnosti še vedno močno prisotna ter da ju je možno uporabiti za mobilizacijo pomembnega dela volilnega telesa v državi.

Prevlada negativnega odnosa do beguncev in prisilcev za azil v Sloveniji je rezultat številnih dejavnikov. Med njimi velja izpostaviti velik vpliv različnih predstav, temelječih na prikrojenih dejstvih, manipulacijah, polresnicah ter lažeh, ki krožijo v javnosti in medijih. V članku želimo predstaviti argumente, ki rušijo omenjene predstave ter prispevajo k celoviti in kompleksni obravnavi problematike prisilnih migracij, beguncev in prisilcev za azil.

V Sloveniji vprašanje prisilcev za azil ni bilo v ospredju političnih razprav vse do poletja 2015, ko se je zaradi zaprtja madžarskih meja proti Sloveniji preusmerila t. i. balkanska migracijska pot.

Povzetek

Begunci in migranti so v Evropi v zadnjem obdobju postali osrednje politično vprašanje. Slabo razumevanje problematike, ki pogosto sloni na nepopolnih ali celo popolnoma napačnih informacijah, je botrovalo nastanku številnih poenostavljenih in napačnih predstav in razlag o tem, kdo so ljudje, ki prihajajo, in zakaj prihajajo. V članku so predstavljena nekatera dejstva, ki prispevajo k celoviti in kompleksni obravnavi problematike prisilnih migracij, beguncev in prosilcev za azil.

Ključne besede: selitve, begunska kriza, migrant, begunec, prosilec za azil, Slovenija

Myths and Facts about Refugees and the Refugee Crisis

Abstract

Refugees and migrants have lately become the central political issue in Europe. A poor understanding of this topic often resulting from incomplete or even entirely false information has created a number of simplified misconceptions and explanations about who the people arriving are and why they come. The article reveals some of the facts contributing to a comprehensive and complex consideration of the problem of forced migration, refugees and asylum seekers.

Keywords: migrations, refugee crisis, migrant, refugee, asylum seeker, Slovenia

Humanitarna ali varnostna »kriza«

Mediji množičen prihod prosilcev za azil v Evropo označujejo kot »krizo«. Termin »begunska/migrantska kriza« je postal priročna geopolitična oznaka, ki ponuja omejeno razumevanje dogajanja ter oblikuje specifične predstave in kategorizacije. Kot vse geopolitične označbe tudi ta reducira kompleksno stvarnost ter ustvarja binarna nasprotja (Evropa/preostali svet, legalne/nelegalne migracije, migranti/begunci, državljan/tujec), ki služijo ločevanju med »nami« in »njimi«. Hkrati proizvaja in podpira določene ideje o tem, kaj je politično možno, kaj je nepomembno in česa se moramo bati (Rajaram, 2015).

Sprva se je izpostavljal humanitarni vidik krize, a že zelo kmalu je v ospredje stopilo vprašanje

varnosti. Prosilce za azil se je začelo povezovati s terorizmom, kriminalom, izkoriščanjem instrumentov socialne države ter celo s širjenjem nalezljivih bolezní. Njihov prihod je bil prikazan kot grožnja evropski varnosti. Uporaba termina kriza je skupaj z neprestanim poudarjanjem varnostnega vidika dogajanja ustvarila vtis izrednega stanja, pri ljudeh pa krepila občutek strahu in ogroženosti. Sklicevanje na »krizo« v prvi vrsti služi dramatizaciji dogajanja ter hkrati opravičuje specifične ukrepe in politike evropskih držav (Bojadzije in Mezzadra, 2015).

Evropski mediji so »krizo« predstavljali kot izjemen dogodek, kot nekaj edinstvenega. Ta evrocentrični pogled popolnoma zanemarja dejstvo, da so množične prisilne selitve globalni problem, s katerimi se soočajo v različnih delih sveta. Poleg Turčije, Libanona in Jordanije, ki skupaj gostijo več kot 5 milijonov sirskih beguncev, se z množičnim prihodom beguncev trenutno soočata Bangladeš, kamor je v zadnjem letu pribežalo okoli 700.000 pripadnikov ljudstva Rohingja iz Mjanmara, in Uganda, kamor se je pred spopadi v Južnem Sudanu zateklo več kot milijon beguncev. V podobnem položaju so se v zadnjem desetletju znašli Sudan, Etiopija in Kenija. V osemdesetih in devetdesetih letih 20. stoletja so se s tem problemom soočale številne afriške (Malavi, Tanzanija, Senegal, Gvineja, Kongo, Ruanda), azijske (Pakistan, Iran, Tajska) in srednjeameriške države (Gvatemala, Kostarika). Množične prisilne selitve so stalnica vseh sodobnih oboroženih konfliktov, zelo pogosto pa spremljajo tudi proces oblikovanja novih držav. Množične deportacije »nelojalnih« etničnih in verskih manjšin ter političnih nasprotnikov so spremljale nastanek številnih novih držav v obdobju po koncu druge svetovne vojne.

V razpravi o »begunski krizi« se pogosto pozablja, da so se evropske države s podobnim problemom srečale že v času vojn na območju bivše Jugoslavije. Te so sprožile največji begunski val v Evropi po koncu druge svetovne vojne. Ocenjuje se, da je svoje domove zapustilo okoli 2 milijona ljudi, več kot polovica jih je zatočišče poiskala v tujini. Tudi takrat se je v javnosti in medijih govorilo o »begunski krizi« in nevarnostih, povezanih z množičnim prihodom beguncev. Čas je pokazal, da so bile grožnje pred »begunsko nevarnostjo« močno pretirane ter da se napovedane negativne posledice prihoda beguncev niso uresničile.

Migrant ali begunec

Migrant, begunec, prosilec za azil/azilant, prebežnik/pribežnik, ilegalni migrant/ilegalec so

Evropski mediji so »krizo« predstavljali kot izjemen dogodek, kot nekaj edinstvenega. Ta evrocentrični pogled popolnoma zanemarja dejstvo, da so množične prisilne selitve globalni problem, s katerimi se soočajo v različnih delih sveta.

Foto: Slovenska vojska

pojmi, ki spremljajo razpravo o selitvah in azilni politiki. V nasprotju s splošnim prepričanjem za nobenega od naštetih pojmov ne obstaja enotna, nedvoumno, splošno sprejeta opredelitev. V literaturi se pojavljajo različne, pogosto zelo ohlapne, prekrivajoče ali celo nasprotujoče si opredelitve (International Organization for Migration, 2006). Ohlapnost in nejasnost niti ne presenečata. Navedeni pojmi se uporabljajo za opisovanje zelo kompleksnih pojavov in raznoterih situacij, v katerih se nahajajo ljudje, ki iščejo zatočišče. Oblikovanje vseobsegajočih opredelitev je zato pogosto težko ali celo nemogoče. Odsotnost jasnih opredelitev ter političnost razprave o azilni politiki sta botrovali nastanku in širjenju specifične predstave in opredelitve naštetih kategorij. Te so odločilno prispevale k negativnemu odnosu javnosti do prišlekov.

Ena najvplivnejših predstav je, da je ljudi, ki v Evropi iščejo zatočišče, možno ločiti v dve skupini. Glavnino prišlekov naj bi predstavljali migranti oziroma ekonomski migranti, ki se za selitev odločijo prostovoljno iz ekonomskih razlogov. Drugo, manjšo skupino predstavljajo begunci, ki so zaradi oboroženih konfliktov prisiljeni zapusti svoj dom in iščejo zatočišče zunaj ozemlja lastne države. S tem se je ustvarila

jasna ločnica med migranti in begunci. Prvi se za selitev odločijo iz ekonomskih razlogov, njihova odločitev pa je prostovoljna. Drugi so v selitev prisiljeni iz neekonomskih razlogov. Ostra delitev na migrante in begunce ustvarja razmere za ločevanje med pravimi in »nepravimi«
prosilci za azil. V nadaljevanju želimo opozoriti na problematičnost omenjene delitve ter ozkega razumevanja terminov migrant in begunec.

Medtem ko se v splošnih slovarjih termin migrant/selivec povezuje s prostovoljnimi, ekonomskimi selitvami (primer Slovar slovenskega knjižnega jezika ter različni angleško-angleški spletni slovarji), se v specializirani strokovni literaturi uporablja kot splošna oznaka za osebe, ki za stalno ali za daljše časovno obdobje spremenijo bivališče (Kladnik, Lovrenčak, Orožen Adamič, 2005: 223; glej Kotlyakov in Komarova, 2007: 458). Pri tem ni pomembno, kam se posameznik seli (znotraj države ali prek meja), zakaj se seli (prostovoljno ali prisilno), za koliko časa se seli (začasno ali trajno) kot tudi ne pravni status selitve (legalen ali nelegalen) (Gregory, Johnston, Pratt, J. Watts, Whatmore, 2009). Iz povedanega je razvidno, da je ločevanje med begunci in migranti nesmiselno, saj so vsi begunci tudi migranti.

Za ekonomsko najrazvitejše države sta v zadnjih desetletjih značilna neprestano zaostrovanje pogojev za pridobitev statusa begunca ter podeljevanje različnih oblik začasne zaščite.

Enačenje termina migrant s selitvami zaradi ekonomskih razlogov je še posebno problematično, ker namiguje, da obstaja jasna meja med prostovoljnimi in prisilnimi selitvami. V realnosti je meja med tistimi migranti, ki se za selitev odločijo prostovoljno, ter migranti, ki so v selitev prisiljeni, nejasna in pogosto zabrisana (van der Klaauw, 2010). Mlekuž (2011: 56) opozarja, da se le malo ljudi seli povsem prostovoljno oziroma da selitev navadno ni edina možnost, ki jo imajo na voljo prisilni migranti. Za ljudi, ki živijo v težkih družbenogospodarskih razmerah je selitev pogosto edina možnost za izboljšanje osebnega položaja (Van Hear, Brubaker, Bessa, 2009). Na drugi strani imajo prisilni migranti pogosto več motivov za selitev. Iskanje zatočišča pred nasiljem in preganjanjem je sicer najpomembnejši, ne pa tudi edini (Van Hear, 2012). Nasploh je za sodobne selitvene tokove značilna »mešana« narava. Na odločitev za selitev navadno vpliva več med seboj povezanih dejavnikov. Poleg ekonomskih in političnih dejavnikov obstajajo še številni drugi vzroki, zaradi katerih se ljudje prostovoljno ali neprostovoljno odločajo za selitve. Združevanje družin, študij, boljši delovni pogoji, življenje v drugačnem okolju so le nekateri izmed njih.

Delitev na migrante in begunce je problematična tudi zato, ker se v javnosti pojem begunec navadno povezuje z obstojem oboroženega konflikta. Čeprav večina beguncev prihaja iz držav, kjer divjajo oboroženi spopadi, pa le-ti niso pogoj za pridobitev statusa begunca.

Konvencija o statusu beguncev iz leta 1951 in njen Protokol iz leta 1967 begunca opredeljujeta, kot »osebo, ki se zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem, osnovanem na rasi, veri, narodni pripadnosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali določenem političnem prepričanju, nahaja izven države, katere državljan je, in ne more ali zaradi takšnega strahu noče uživati varstva te države« (International Organization for Migration, 2006).

Skladno s konvencijo mora posameznik za pridobitev statusa izpolnjevati štiri pogoje:

1. zapustiti mora lastno državo;
2. obstajati mora utemeljen sum, da bi ga v domovini preganjali;
3. posamezniku grozi preganjanje zaradi rase, vere, narodne pripadnosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali določenega političnega prepričanja;
4. domača država mu ne more oziroma ne želi nuditi zaščite.

Konvencija nalaga državam gostiteljicam tudi določene obveznosti glede nastanitve,

zdravstvene oskrbe, izobraževanja, pravne zaščite in svobode gibanja beguncev.

O tem, ali je posameznikov strah pred pregonom upravičen ali ne, odloča država gostiteljica. Posameznik, ki je prisiljen poiskati zatočišče v tujini, ni avtomatično upravičen do statusa begunca. Upravičenost mora dokazati v postopku, ki ga določa država gostiteljica. Le-ta o prošnji odloča individualno, na podlagi predloženih dokazov. Pri tem je pomembno, da so države pri tolmačenju konvencije popolnoma suverene. V praksi to pomeni, da lahko ne glede na predložene dokaze oziroma ne glede na upravičenost zahteve prošnjo kadar koli zavrnejo.

Za ekonomsko najrazvitejše države sta v zadnjih desetletjih značilna neprestano zaostrovanje pogojev za pridobitev statusa begunca ter podeljevanje različnih oblik začasne zaščite. Slednje posamezniku omogočajo, da legalno ostane v gostujoči državi, vendar pri tem ne uživa pravic oseb s priznanim statusom begunca. Ideja o začasni zaščiti temelji na domnevi, da je večina pregnancev v gostujoči državi le začasno, saj se bodo po končanem konfliktu vrnili v matično državo (Sardelić, 2017). Instrument začasne zaščite se je uveljavil v času vojn na območju bivše Jugoslavije (Koser in Black, 1999). Številne evropske države, med njimi tudi Slovenija, so pregnancem iz Hrvaške ter Bosne in Hercegovine priznale le začasno zaščito, ne pa statusa begunca. S tem so jim onemogočile dostop do trga dela, okrnjene pa so bile tudi njihove pravice na področju zdravstvene oskrbe in izobraževanja.

Na tem mestu velja nekaj besed nameniti še pojmu prosilec za azil oziroma azilant. V javnosti se včasih uporablja kot sinonim za begunca, še večkrat pa kot oznaka za »nepravega«, »goljufivega« begunca oziroma »nelegalnega« migranta. V strokovni literaturi pojem prosilec za azil označuje »osebo, ki želi vstopiti v državo kot begunec in čaka na odločitev o svoji vlogi za status begunca v skladu z ustreznimi mednarodnimi in nacionalnimi predpisi« (International Organization for Migration, 2006). Iz opredelitve je razvidno, da gre za začasen status, vezan na postopek pridobitve mednarodne zaščite. Medtem ko so vsi posamezniki s statusom begunca v preteklosti imeli status prosilca za azil, pa ni rečeno, da bodo vsi prosilci za azil v prihodnosti dobili status begunca.

Kdaj bomo uporabili določen termin in kako, je zelo odvisno od konteksta uporabe, pri čemer je pomembno, da se zavedamo njihove specifičnosti.

Iskanje zatočišča

Kje, kdaj in kako lahko posameznik zaprosi za mednarodno zaščito, je tudi eno od vprašanj, okoli katerega so se oblikovale številne napačne in zavajajoče predstave. Ena od njih je, da morajo prosilci za azil prošnjo za zaščito vložiti v prvi varni državi, v katero se zatečejo. Če tega ne storijo, se jih lahko obravnava kot ekonomske migrante.

Omenjena trditev ne drži, saj Konvencija o statusu beguncev ter drugi mednarodni akti s področja zaščite beguncev od posameznika ne zahtevajo, da za mednarodno zaščito posameznik zaprosi v prvi varni državi, v katero se zateče. Takšna ureditev je logična in smiselna, saj bi bile v nasprotnem primeru posamezne države močno preobremenjene. Dovolj je, če si predstavljamo, da bi morala Slovenija skupaj s preostalimi državami v sosesčini v času vojn na območju bivše Jugoslavije gostiti vse begunce in prosilce za azil.

Da najrazvitejše države gostijo glavnino svetovne populacije beguncev in prosilcev za azil, je naslednja neresnična predstava, razširjena v javnosti. Statistični podatki kažejo, da večina prisilnih migrantov nikoli ne zapusti svoje države (to so t. i. notranje razseljene osebe). Med tistimi, ki jo, pa jih večina poišče zatočišče v sosednjih državah. Po podatkih UNHCR-ja je največ beguncev lociranih v sosedstvu največjih kriznih žarišč (glej Preglednico 1), medtem ko najrazvitejše države gostijo le okoli 15 % vseh beguncev in prosilcev za azil na svetu (Rogelj, 2017a).

Izbor države gostiteljice je navadno rezultat spleta okoliščin, ne pa vnaprej pripravljenega načrta, osnovanega na željah in kalkulacijah posameznika. Na odločitev pogosto vplivajo dejavniki, na katere posameznik nima vpliva (Rogelj, 2017b). Begunci se morajo zato pri iskanju azila neprestano prilagajati širšemu političnemu, ekonomskemu in družbenemu kontekstu. Odločitev o končni destinaciji je pogosto sprejeta med samim potovanjem, na podlagi informacij in možnosti, ki so posamezniku v danem trenutku na voljo. Zaradi pomanjkanja ustreznih informacij so odločitve pogosto sprejete na podlagi mnenj, sugestij in govoric, dobljenih s strani sorodnikov, prijateljev, drugih migrantov in tihotapcev (Brekke in Aarset, 2009; Koser in Pinkerton, 2002; Robinson in Segrott, 2002). Kako hitro se lahko razmere spremenijo, nazorno kaže dogajanje v Sredozemlju in Evropski uniji v zadnjih nekaj letih (Rogelj, 2017b).

Navadno si begunci prvo zatočišče poiščejo v sosednjih državah. Številni med njimi se zaradi

slabih bivanjskih razmer, ogroženosti, številnih omejitev, želje po dostojnejšem življenju, predvsem pa iskanja boljših perspektiv kasneje odločijo zatočišče poiskati drugje. Tudi številni begunci iz Hrvaške in Bosne in Hercegovine, ki so prvo zatočišče našli v Sloveniji, so kasneje odšli v druge države. Iskanje boljših življenjskih pogojev je razumljivo, še posebno v primeru dolgotrajnega begunstva (številni ljudje so begunci vse življenje) (glej Videmšek, 2016).

Zelo pogosto se dogaja, da begunci pred prihodom na končno destinacijo prečijo številne tranzitne države, v katerih lahko živijo daljše časovno obdobje. Te t. i. prehodne selitve potekajo tudi znotraj Evropske unije. Razlike v sprejemnih in nastanitvenih razmerah, življenjskem standardu, razmerah na trgu dela ter dostopu do vladne pomoči žene prosilce za azil k selitvam znotraj EU (glej Preglednica 2) (Brekke in Brochmann, 2015; Lukič, 2016).

Begunci in nelegalni migranti

Veliko nejasnosti in napačnih predstav se je oblikovalo tudi okoli vprašanja varovanja

Foto: Slovenska vojska

Preglednica 1: Petnajst največjih gostiteljic beguncev in prosilcev za azil junija 2017

Vir: UNHCR, 2018; CIA, 2018.

	Država	Število beguncev in prosilcev za azil	Število prebivalcev (ocena)	Število beguncev in prosilcev za azil na 1000 prebivalcev
1	Turčija	3.469.962	80.810.000	42,9
2	Pakistan	1.410.027	212.740.000	6,6
3	Nemčija	1.324.189	82.670.000	16,0
4	Uganda	1.309.698	41.490.000	31,6
5	Libanon	1.016.706	6.007.000	169,3
6	Iran	978.782	81.000.000	12,1
7	ZDA	971.472	325.700.000	3,0
8	Etiopija	843.214	102.400.000	8,2
9	Jordanija	733.116	10.170.000	72,1
10	Sudan	556.636	39.570.000	14,1
11	DR Kongo	534.874	78.730.000	6,8
12	Kenija	486.011	49.120.000	9,9
13	Čad	402.619	13.670.000	29,5
14	Francija	376.725	65.058.000	5,8
15	Tanzanija	343.164	55.570.000	6,2

državnega ozemlja. V javnosti pogosto zasledimo mnenje, da bi morala Slovenija zavrniti vse posameznike, ki za vstop v državo nimajo ustreznih dokumentov, oziroma da ima država pravico, da odstrani vse posameznike, ki so na njeno ozemlje prišli nelegalno.

Konvencija o statusu beguncev v 31. členu izrecno določa, »da države pogodbenice ne uporabljajo kazenskih sankcij za begunce zaradi nezakonitega vstopa ali navzočnosti, če so prišli neposredno z ozemlja, kjer sta bila njihovo življenje ali svoboda ogrožena«. 33. člen konvencije pa vsako državo pogodbenico zavezuje, »da na nikakršen način begunca ne bo izgnala ali prisilno vrnila na meje ozemlja, kjer bi bila njegovo življenje ali svoboda ogrožena ...«. Pravilo o nevračanju ter pravilo o nekaznovanju nelegalnega vstopa v državo tvorita temelj zaščite beguncev.

Pravilo o nekaznovanju je bilo v konvencijo vključeno zaradi dejstva, da begunci in prosilci za azil v veliki večini primerov nimajo možnosti, da bi legalno vstopili v državo azila. Pogosto namreč nimajo ustreznih potovalnih oz. identifikacijskih dokumentov ter vizumov. Večina razvitih držav, vključno z Evropsko unijo, tudi ne pozna t. i. humanitarnega vizuma, ki bi posamezniku omogočil, da legalno vstopi v državo ter tam zaprosi za azil. Iz povedanega je razvidno, da je označevanje prosilcev za azil za ilegalne migrante

neprimerno, saj le-ti preprosto nimajo drugih možnosti, kot da brez dokumentov vstopijo v državo gostiteljico.

Imuniteta pred izgonom pa velja le v času trajanja azilnega postopka oziroma v času, ko ima oseba priznan status begunca ali primerljiv status. V primeru zavrnitve azilne prošnje ali pa preklica statusa mora posameznik zapustiti državo oziroma je iz nje lahko prisilno odstranjen, tako kot vsak drug tujec, ki nima urejenega statusa. V določenih primerih mu država lahko dovoli bivanje iz humanitarnih ali drugih podobnih razlogov, vendar pa ta pravica ni samoumevna.

Na drugi strani konvencija ne postavlja jasnih pravil glede vračanja v t. i. tretje varne države. To področje ureja Direktiva o azilnih postopkih Evropske unije, ki državi članici dovoljuje »izročitev prosilca tretji državi, če so pristojni organi prepričani, da odločba o izročitvi ne bo povzročila neposrednega ali posrednega vračanja, s katerim bi bile kršene mednarodne obveznosti in obveznosti Unije te države članice«. Skladno z omenjeno direktivo lahko države članice prosilce za azil vrnejo v državo članico ali varno tretjo državo, prek katere je prispel na njihovo ozemlje. Pri tem se upravičeno postavlja vprašanje, ali bo begunec oziroma prosilec za azil v omenjeni državi deležen ustrezne zaščite. Evropsko sodišče za človekove pravice je leta 2011 ustavilo

Preglednica 2: Število vloženih prošenj za azil v državah članicah Evropske unije v obdobju 2011–2017

Vir: Eurostat, 2018.

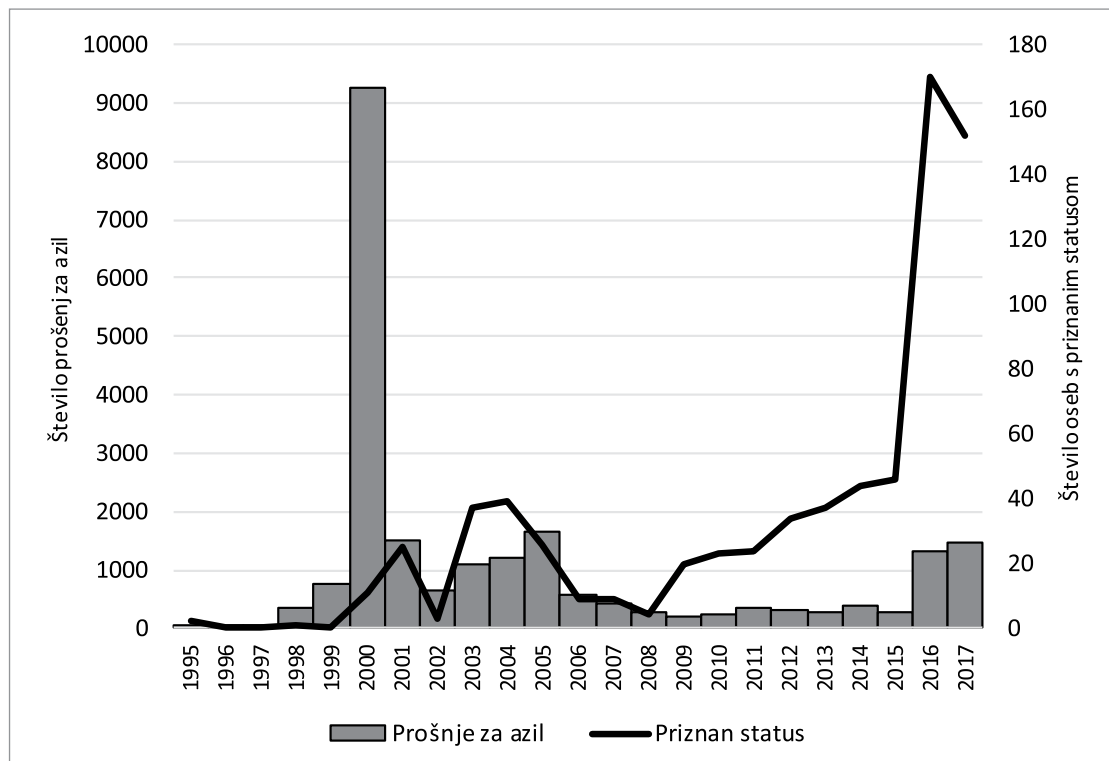
Država	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nemčija	53.235	77.485	126.705	202.645	476.510	745.155	222.560
Italija	40.315	17.335	26.620	64.625	83.540	122.960	128.850
Francija	57.330	61.440	66.265	64.310	76.165	84.270	99.330
Grčija	9.310	9.575	8.225	9.430	13.205	51.110	58.650
Velika Britanija	26.915	28.800	30.585	32.785	40.160	39.735	33.780
Španija	3.420	2.565	4.485	5.615	14.780	15.755	31.120
Švedska	29.650	43.855	54.270	81.180	162.450	28.790	26.325
Avstrija	14.420	17.415	17.500	28.035	88.160	42.255	24.715
Belgija	31.910	28.075	21.030	22.710	44.660	18.280	18.340
Nizozemska	14.590	13.095	13.060	24.495	44.970	20.945	18.210
Poljska	6.885	10.750	15.240	8.020	12.190	12.305	5.045
Finska	2.915	3.095	3.210	3.620	32.345	5.605	4.990
Romunija	1.720	2.510	1.495	1.545	1.260	1.880	4.815
Ciper	1.770	1.635	1.255	1.745	2.265	2.940	4.600
Bolgarija	890	1.385	7.145	11.080	20.365	19.420	3.695
Madžarska	1.690	2.155	18.895	42.775	177.135	29.430	3.390
Danska	3.945	6.045	7.170	14.680	20.935	6.180	3.220
Irska	1.290	955	945	1.450	3.275	2.245	2.930
Luksemburg	2.150	2.050	1.070	1.150	2.505	2.160	2.430
Malta	1.890	2.080	2.245	1.350	1.845	1.930	1.840
Portugalska	275	295	500	440	895	1.460	1.750
Slovenija	355	295	270	385	275	1.310	1.475
Češka	750	740	695	1.145	1.515	1.475	1.445
Hrvaška	807	1.195	1.075	450	210	2.225	975
Litva	525	645	400	440	315	430	495
Latvija	340	205	195	375	330	350	355
Estonija	65	75	95	155	230	175	190
Slovaška	490	730	440	330	330	145	160
Evropska unija	309.040	335.290	431.090	626.960	1.322.825	1.260.910	705.705

vračanje v Grčijo, ker ta ni nudila ustrezne ravni zaščite. S tem problemom se soočajo tudi številne države v Jugovzhodni Evropi in Severni Afriki.

Sklep

Stalna prisotnost »begunske krize« v medijih med ljudmi ustvarja vtis, da o njej vedo vse in da je tej problematiki nesmiselno posvečati dodatno pozornost. Kratek obisk različnih spletnih forumov in spletnih komentarjev pokaže, da temu ni tako. Slabo razumevanje problematike, ki pogosto sloni na nepopolnih

ali celo popolnoma napačnih informacijah, je botrovalo nastanku številnih poenostavljenih in napačnih predstav in razlag. Zavedati se je treba, da je »begunska kriza« izjemno kompleksen in dinamičen pojav, katerega razumevanje zahteva poznavanje številnih med seboj tesno povezanih dejavnikov. Preučevanje begunstva ter prisilnih migracij na splošno zahteva celovit in kompleksen pristop. Geografija je ena redkih ved, ki ponuja ravno to, holistično, interdisciplinarno obravnavo problema. Njena vpetost v različne ravni izobraževalnega sistema ji hkrati omogoča, da svoja spoznanja posreduje širši javnosti

Migration, 37, 3. str. 521-543.

9. Koser, K. in Pinkerton, C. (2002). The social networks of asylum seekers and the dissemination of information about countries of asylum. Research Development and Statistics Directorate - Home Office.
10. Kotlyakov, V. M. in Komarova, A. I. (2007). Elsevier's dictionary of geography: in English, Russian, French, Spanish and German (1st ed.). Amsterdam: Elsevier.
11. Mlekuž, J. (2011). ABC migracij. Ljubljana: Založba ZRC.

Gibanje števila vloženih in odobrenih prošenj za azil v Sloveniji v obdobju 1995-2017

ter tako pripomore k boljšemu razumevanju problematike. Pri tem je izjemno pomembno, da sama ne zapade v poenostavljeno in pristransko razlago tega zelo kompleksnega pojava.

Viri in literatura

1. Bojadzije, M. in Mezzadra, S. (2015). »Refugee crisis« or crisis of European migration policies?. <http://www.focaalblog.com/2015/11/12/manuela-bojadzije-and-sandro-mezzadra-refugee-crisis-or-crisis-of-european-migration-policies/> (dostopno 12. 11. 2015).
2. Brekke, J. P. in Aarset, M. F. (2009). Why Norway? Understanding Asylum Destinations. Institute for Social Research Report, 12.
3. CIA (2018). The World Factbook. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/> (dostopno 20. 6. 2018)
4. Gregory, D., Johnston, R., Pratt, G. J., Watts, M., Whatmore, S. (2009). The Dictionary of Human Geography (5th ed.). Wiley-Blackwell
5. International Organization for Migration (2006). Glosar migracij. Mednarodno migracijsko pravo. Ženeva.
6. Kladnik, D., Lovrenčak, F., Orožen Adamič, M. (ur.) (2005). Geografski terminološki slovar. Ljubljana: ZRC SAZU.
7. Klaauw, J. van der (2010). Refugee rights in times of mixed migration: Evolving status and protection issues. Refugee Survey Quarterly, 28, 4, str. 59-86.
8. Koser, K. in Black, R. (1999). Limits to harmonization: The »Temporary protection« of refugees in the European Union. International
9. Koser, K. in Pinkerton, C. (2002). The social networks of asylum seekers and the dissemination of information about countries of asylum. Research Development and Statistics Directorate - Home Office.
10. Kotlyakov, V. M. in Komarova, A. I. (2007). Elsevier's dictionary of geography: in English, Russian, French, Spanish and German (1st ed.). Amsterdam: Elsevier.
11. Mlekuž, J. (2011). ABC migracij. Ljubljana: Založba ZRC.
12. Passport Index (2018). Global Passport Index. <https://www.passportindex.org/byRank.php> (dostopno 20. 6. 2018).
13. Rajaram, P. K. (2015). Beyond crisis : Rethinking the population movements at Europe's border. <http://www.focaalblog.com/2015/10/19/premkumar-rajaram-beyond-crisis/> (dostopno 19. 10. 2015).
14. Robinson, V. in Segrott, J. (2002). Understanding the decision-making of asylum seekers. Home Office Research Study.
15. Rogelj, B. (2017a). Prisilne migracije: novo poglavje starega problema. Geografski Obzornik, 64, 1, str. 15-22.
16. Rogelj, B. (2017b). The Changing Spatiality of the »European Refugee/Migrant Crisis«. Migracijske i Etničke Teme, 33, 2. str. 191-219.
17. Sardelič, J. (2017). From Temporary Protection to Transit Migration: Responses to Refugee Crises along the Western Balkan Route (EUI Working Paper RSCAS No. 2017/35). Badia Fiesolana. http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/47168/RSCAS_2017_35.pdf?sequence=1&isAllowed=y (dostopno 22. 4. 2017).
18. UNHCR (2018). UNHCR Statistics: The World in Numbers. <http://popstats.unhcr.org/en/overview> (dostopno 20. 6. 2018).
19. Van Hear, N., Brubaker, R., Bessa, T. (2009). Managing mobility for human development: the growing salience of mixed migration. MPRA Paper No. 19202. <http://mpa.ub.uni-muenchen.de/19202/> (dostopno 10. 2. 2017).
20. Videmšek, B. (2016). Na begu: Moderni eksodus (2005-2016): z begunci in migranti na poti proti obljubljenim deželam. Ljubljana: UMco.